

teatrul giulesti 1976 1977

friedrich dürrenmatt

DE CE DÜRRENMATT

Legenda nu este deloc precisă în ceea ce privește conturul pe care îl atribuie Regelui Ioan al Angliei. Între postura de erou și cea de victimă a conjuncturilor, cețurile istoriei au aburit granițele despărțitoare, au suprapus modelele, lăsând specialistului sarcina de a descoperi adevărul obiectiv, iar literatului, artistului — pe cea de a interpreta „povestea” în sensul unor concluzii filozofice determinate.

La aproape patru secole după Shakespeare, Dürrenmatt – destul de fidel unei fabulații pe care și Shakespeare o preluase de la un înaintaș al său – încearcă să înțeleagă în alt fel drama acestui personaj derutant, măcinat de contraste (ucigaș dovedit, dar și inspirator, măcar în parte, al celebrei Magna Charta, unul din puținele acte legislative progresiste ale Evului Mediu).

Între versiunea lui Shakespeare și cea a lui Dürrenmatt nu se poate discuta o opțiune calitativă ; valoarea artistică intrinsecă a celor două piese are, în fiecare din cazuri, argumente aparte prin care se justifică. Dacă am preferat, totuși, opera lui Dürrenmatt, a fost pentru că modul lui de a descifra mecanismul istoriei este mai apropiat mentalității omului contemporan, în acord cu principiile materialismului istoric.

Pe Dürrenmatt nu-l interesează atît Ioan, sau Filip, ca „eroi“ ai istoriei lui Shakespeare, cu defectele și calitățile lor, cît sistemul istoric însuși (aici, feudalismul), ai cărui pioni involuntari sînt Ioan, Filip, Pandolfo și toți ceilalți. Jocul regilor (și al curților lor) de-a

dreptatea, de-a războiul, nu mai este — la el — doar o

încleștare de patimi și orgolii, cu rezultate ce

privesc numai destinul individului,

al eroului, ci o realitate cinică

ce se desfășoară, continuă,

de-asupra și împotriva voinței

popoarelor, a celor ce suportă, în fapt,

derularea monstruosului angrenaj.

De altfel, o realitate care-și prelungește

umbrele sinistre pînă în

zilele noastre,

căci ce altceva înseamnă

astăzi neocolonialismul promovat în

continuare de sistemul capitalist,

ce altfel de „jocuri“

absurde și inconștiente au fost

Coreea și

Vietnamul,

sînt încă Rhodesia,

sau

Libanul,

sau

Chile ?

O realitate de coșmar, care continuă să existe, fie și potențială, atîta timp cît mai subzistă tipul de sistem care a generat-o, o realitate împotriva căreia orice conștiință artistică, orice conștiință civică deci, este datoră să ia atitudine.

În analiza atît de lucidă a lui Dürrenmatt există un singur element insolit, care scapă parcă acțiunii inexorabile a sistemului :

Bastardul — personaj fără importanță capitală la Shakespeare — devenit în noua prelucrare unul din motoarele acțiunii.

Bastardul este — așa-l definește chiar

Dürrenmatt în Postfața la Regele Ioan — un „diletant“, care pătrunde în vîltoarea politică înarmat doar cu inocență și bun simț.

Dacă inocența este pierdută destul de ușor, bunul simț continuă să-l întovărășească, făcînd din Bastard un consilier prețios pentru Ioan, capabil să găsească soluții salvatoare în situațiiperate.

Ioan Plantagenet, regele Angliei . . . — CORADO NEGREANU
 Regina Eleonora, mama lui . . . — MARGA ANGHELESCU
 Blanca de Castilia, nepoata lui . . . — ILEANA CERNAT
 — IRINA MAZANITIS
 Bastardul Filip de Faulconbridge. — MIRCEA NICOLAE CREȚU
 Robert Faulconbridge, fratele lui. — CONSTANTIN COJOCARU
 Conte de Pembroke,
 ministru al lui Ioan . . . — ION PAVLESCU
 Lord Bigot . . . — MIRCEA CRUCEANU
 Lord Essex . . . — GEORGE BĂNICĂ
 Lord Salisbury . . . — SERGIU DEMETRIAD

Filip, regele Franței . . . — ION VILCU
 Constance, cumnata lui Ioan . . . — DANA COMNEA
 Arthur Plantagenet,
 nepotul lui Ioan . . . — DAN CEPRAGA
 Ludovic, delfinul Franței . . . — JORJ VOICU
 Isabela de Angoulême . . . — IRINA MAZANITIS
 — ILEANA CERNAT
 Leopold, ducele Austriei . . . — SABIN FĂGĂRĂȘANU
 Chatillon, trimisul lui Filip . . . — SEBASTIAN RADOVICI
 Primul cetățean din Angers . . . — MIRCEA DUMITRU
 Pandolfo, cardinal de Milano. . . — VASILE ICHIM

DISTRIBUȚIA

„REGELE IOAN” de FR. DÜRRENMATT

(după Shakespeare)

În românește de H. R. RADIAN

Regia artistică : LETIȚIA POPA

Asistent regie : LIANA LAPATIN

Scenografia : OCTAVIAN DIBROV

Ilustrația muzicală :
 ing. LUCIAN IONESCU

Scrie Dürrenmatt : „Bastardul... nu crede în fundamentările sistemului : lui, samavolnicia nu îi apare ca o rînduială divină și deci de neînțeles, ci ca pură samavolnicie, pentru el, regii sint tiranii, iar popoarele, victimele acestor tirani. Regilor nu le cere decît să domnească judicios și de aceea încearcă să facă din Ioan un om cu judecată“.

Dar aceste calități nu-l absolvă pe Bastard de la condamnarea istoriei, căci dilentatismul său bineintenționat nu va fi suficient în confruntarea cu ideologia organizată a uneia din cele mai puternice instituții ale feudalismului — Biserica. Eșecul final al lui Ioan înseamnă și eșecul Bastardului, eșecul oricărei împotriviri sau contestații haotice, întâmplătoare, dictate doar de perspectiva îngustă a evenimentelor

imediate, lipsite de înțelegerea pleneră a mecanismului istoric.

O demitizare a legendei ? Desigur, Regele Ioan al lui Dürrenmatt este o demitizare a hiperbolei care a așezat pe socluri acești „eroi“ ai istoriei feudale.

Dar, mai mult decât atât, este o demistificare a falsului aport atribuit de atâtea ori personalității în istorie.

„Regele Ioan – continuă Dürrenmatt în aceeași postfață – este o piesă politică.

Ea înfățișează mașinăria politicii, originea convențiilor și accidentelor ei, convenții ale unui joc între asasini, nu între victime“.

Căci victimele – în acel timp evocat al Plantagenetilor și Capetinelor – nu erau Ioan sau Filip, ci miile de morți – fie de sărăcie, fie pe câmpurile de luptă – miile de morți care constituie fundalul tragic, amenințător, al Regelui Ioan.

COLABORATORI TEHNICI :

Regia tehnică : Stelian Cărbunaru și Gina Trandafirescu ; Lumini :
Ilie Voica ; Sonorizare : Willy Woicikovschi ; Timplărie : Zamfir Păun ;
Tapițerie : Vasile Bandi ; Croitorie : Maria Angelescu și Radu
Bărbulescu ; Peruci-machiaj : Lucian Pașuc și Aurica Trandafir ;
Mecanică : Marian Brișcaru ; Recuzită : Mircea Dumitriu ; Șef
minuitor decor : Nicolae Trușcă ; Coordonator tehnic : Ion Bălăceanu.

Grafica programului : OCTAVIAN DIBROV

MAI PUTEȚI VEDEA PE SCENA TEATRULUI GIULEȘTI

HOTEL „ZODIA GEMENILOR”
farsă de Valentin Munteanu

FOTBAL
comedie de M. I. Iacoban

PATIMA ROȘIE
comedie tragică de Mihail Sorbul

STEAUA FĂRĂ NUME
comedie de Mihail Sebastian

CU OLTENCELE NU-I DE GLUMIT
comedie de Gheorghe Vlad

CASA CARE A FUGIT PE UȘĂ
de Petru Vintilă

RĂZBUNAREA SUFLEURULUI
comedie de V. I. Popa

SÎMBĂTA LA VERITAS
comedie de M. R. Iacobn

...ESCU
comedie de Tudor Mușatescu

PAHARUL CU APĂ
comedie de Eugène Scribe

MĂSURĂ PENTRU MĂSURĂ
de W. Shakespeare

COPACII MOR ÎN PICIOARE
comedie de Alejandro Casona

SCUFIȚA ROȘIE
basm de Evgheni Șvartz,
inspirat după Charles Perrault

LA SALA STUDIO 74

CARACTERE
de Al. Monciu Sudinschi

NĂPASTA
dramă de I. L. Caragiale

**ÎNTÎMPLĂRI MAI MULT SAU MAI
PUȚIN RIDICOLE**
schițe dramatice de A. P. Cehov

**AMINTIRI DESPRE ORĂȘELUL
SPOON RIVER**
de Edgar Lee Masters

Prețul 3,50 lei